

Przeczytaj fragment książki Ferdynanda Antoniego Ossendowskiego pt.: „Słoń Birara”.

Po śmierci dziadka młody Amra podejmuje się pracy przy wyrębie drzew jako kornak - przewodnik słoni, pracuje ze słoniem Birarą.

Birara ostrożnie wstał i ruszył do dżungli. - Hej tam, chłopaku! - krzyknął dozorca poręby, spostrzegłszy Amrę. - Chyba się nie mylę? Przecież to słoń starego Bauli, którego przyniotły belki w porcie?

Amra skinął głową i odparł:

- Przyprowadziłem Birarę do roboty. Bauli zmarł... Teraz ja będę kornakiem.

- Hm... ty kornakiem? - mruknął Anglik. - Nie podołasz pracy, mój mały.

Chłopak, patrząc na dozorcę poważnie, odpowiedział:

- Jeżeli nie podołam, sahib odeśle mnie do domu, jeżeli jednak podołam, będę brać tyle, ile brał mój dziadzio, sędziwy Bauli...

Anglik namyślał się przez chwilę, wreszcie machnął ręką i mruknął:

- No, jazda! Zobaczmy!

Amra ścisnął piętami szyję słonia, a ten zamaszystym, szybkim krokiem minął dozorcę i zniknął w lesie, gdzie rozlegał się już łomot padających drzew, stuk siekier, świszczący syk i zgrzyt pił.

- Dajcie temu największemu kornakowi największy kawałek do wywiezienia! - ze złośliwym śmiechem krzyknął młody Hindus Pangel.

- Który? - zapytał spokojnie Amra i zbliżył się do wskazanego mu drzewa.

Ujrzał olbrzymi małoń, który, upadłszy, zaszył się w gąszczu krzaków i wysokich traw, zaplątawszy się szerokimi konarami w sieci gałęzi drzew i pnących się roślin.[...]

„He? - zapytał siebie w duchu chłopak. - Po co mamy ciągnąć taką kupę drzewa poprzez dżunglę? Możemy zrzucić ją z tego pagórka i po drodze zawlec do tartaku...”

Podprowadził słonia do cienkiego końca drzewa, założył łańcuch i krzyknął:

- Hoho, Birara! Podciągnij no trochę!

Posłuszne zwierzę wpało nogi w ziemię, wyprężyło potężne mięśnie i, szarpnąwszy z całej siły, posunęło drzewo do krawędzi stromego urwiska.

- No, dobrze! - odezwał się Amra. - A teraz, przyjacielu, puść w ruch kły i kolana!

Birara podważył gruby pień kłami i jął powoli, krok za krokiem popychać go do krawędzi, opierając się kolanami.

Wkrótce drzewo, straciwszy równowagę, runęło w dół.

Umieściwszy się na karku słonia, chłopak boczną ścieżką zjechał z pagórka, założył na konary łańcuch, umocował go do orczyka i poszedł obok Birary, ciągnącego olbrzymie drzewo po błotnistej, śliskiej drodze leśnej.[...]

Po kilku dniach wspólnej pracy, poganiacze, przyglądając się pracy chłopca, zrozumieli, że mogą wyrobić więcej, jeżeli nie będą polegali wyłącznie na sile swoich słoni; zaczęli stosować własną pomysłowość, która ułatwiała i przyspieszała pracę.

sahib - w czasach kolonialnych tytuł używany w Indiach wobec Europejczyków

I. Zadania do tekstu

1. Bohaterem tekstu nie jest:

- ☐ A) stary Bauli ☐ B) słoń Birara ☐ C) Hindus Pangel ☐ D) dozorca

2. Słoń Birara:

- ☐ A) był młody i nie nawykł do pracy ☐ B) poruszał się powoli i ociężale
☐ C) należał do dziadka Amry ☐ D) był jedynym słoniem pracującym w lesie

3. Pracownicy poręby byli wobec Amry:

- ☐ A) życzliwi ☐ B) uszczypliwi ☐ C) uczynni ☐ D) okrutni

4. Teren, na którym pracował Birara był:

- ☐ A) pagórkowaty i suchy ☐ B) płaski i zarośnięty krzakami
☐ C) stromy i błotnisty ☐ D) skalisty i pokryty karłowatymi drzewami

5. Zgodnie z tekstem, pracujący w dżungli ludzie nie używali:

- ☐ A) pił ☐ B) siekier ☐ C) łańcuchów ☐ D) kilofów

6. Zatrudnieni przy wyrębie drzew usprawnili swoją pracę dzięki:

- ☐ A) sile swoich słoni ☐ B) naśladowaniu Amry
☐ C) rywalizowaniu między sobą ☐ D) wykorzystywaniu Birary do najtrudniejszych zadań

II. Zadania do lektur

7. Cudowna czapka bogdychanów (Akademia Pana Kleksa):

- ☐ A) została zrobiona przez doktora Paj-Chi-Wo ☐ B) przywracała ludzką postać po pociągnięciu za sznurek
☐ C) pochodziła od ostatniego cesarza chińskiego ☐ D) mogła być noszona tylko przez dziecko

8. Prawdą jest, że w Akademii Pana Kleksa:

- ☐ A) szpak Mateusz budził chłopców złotym dzwonkiem
- ☐ B) z prysznicy płynęła woda z sokiem
- ☐ C) na noc chłopcy pili kolorowy syrop zapewniający piękne sny
- ☐ D) w nagrodę chłopcy nosili krawat w zielone grochy

9. Przyczyną trosk Pana Kleksa był:

- ☐ A) Fryzjer Filip i jego żądanie
- ☐ B) brak piegów
- ☐ C) koszmarne sen Adasia
- ☐ D) zgubienie klucza do bajek

10. „Był antypatycznym, obrzydliwym chłopcem, chociaż istotnie nie można mu było odmówić niezwykłych zdolności, inteligencji i sprytu.” - fragment „Akademii Pana Kleksa” mówi o:

- ☐ A) Anatolu
- ☐ B) Alojzemu
- ☐ C) Andrzejowi
- ☐ D) Arturze

11. W wigilię Bożego Narodzenia:

- ☐ A) Pan Kleks opowiadał bajkę o księżycowych ludziach
- ☐ B) Pan Kleks zaczął się kurczyć
- ☐ C) Fryzjer Filip zniszczył sekrety Pana Kleksa
- ☐ D) Chłopcy dowiedzieli się, że bajka o Akademii niebawem się skończy

12. W zakończeniu bajki o „Akademii Pana Kleksa” nie ma mowy o tym, że:

- ☐ A) Pan Kleks okazał się zagubioną częścią czapki Mateusza
- ☐ B) Mateusz zamienił się w autora książki
- ☐ C) Adaś znalazł się w swoim pokoju
- ☐ D) Fryzjer Filip zamienił się w pajaka

13. Linijka tekstu w wierszu to:

- ☐ A) wers
- ☐ B) strofa
- ☐ C) zwrotka
- ☐ D) epitet

14. Ożywienie to:

- ☐ A) srebrne płetwy i ogony
- ☐ B) brylantowa błyszcząca rzeczka
- ☐ C) Po cichutku, po kryjomu, Wyskoczyła piłka z domu.
- ☐ D) Czy też krasnal radia słucha?

15. W komiksie najważniejszą rolę obrazków jest:

- ☐ A) przedstawienie czasu akcji
- ☐ B) opowiadanie o wydarzeniach
- ☐ C) uprzyjemnianie czytelnikowi lektury
- ☐ D) ukazanie szczegółów wyglądu bohaterów

16. Cechą zarówno baśni jak i legendy jest:

- ☐ A) ukazanie ważnej wskazówki życiowej
- ☐ B) występowanie elementów fantastycznych
- ☐ C) związanie wydarzeń z istniejącym miejscem
- ☐ D) występowanie postaci historycznych

III. Nauka o języku

17. Rozkaz jest wyrażony w zdaniu:

- ☐ A) Proszę posłuchać.
- ☐ B) Niech się zatrzymają.
- ☐ C) Palenie szkodzi!
- ☐ D) Nie należy hałasować.

18. Rzeczownikiem w Celowniku liczby pojedynczej rodzaju męskiego jest:

- ☐ A) koniu
- ☐ B) koniowi
- ☐ C) koniem
- ☐ D) koni

19. Mowa jest srebrem, a milczenie złotem. - w przysłowiu są:

- ☐ A) dwa przymiotniki
- ☐ B) cztery rzeczowniki
- ☐ C) rzeczownik w Bierniku
- ☐ D) przymiotnik w Narzędniku

20. Czasownikiem w formie bezokolicznika jest:

- ☐ A) uciec
- ☐ B) taniec
- ☐ C) nić
- ☐ D) ćwierć

21. Czasownikiem w czasie przyszłym liczby mnogiej jest:

- ☐ A) namalują
- ☐ B) namaluje
- ☐ C) maluje
- ☐ D) malują

22. Przy przenoszeniu do następnej linii poprawnie podzielono wyraz:

- ☐ A) domecz-ek
- ☐ B) idea-łny
- ☐ C) inte-rnet
- ☐ D) adre-sat

23. Wyrazami bliskoznacznymi są:

- ☐ A) rosnać, mężnieć
- ☐ B) chwalić, ganić
- ☐ C) nędzny, kosztowny
- ☐ D) wystawny, okazały

24. Podpisu autora nie umieszczamy na końcu:

- ☐ A) listu
- ☐ B) notatki
- ☐ C) życzeń
- ☐ D) pozdrowień

25. Ż piszemy w wyrazie:

- ☐ A) pa...ysty
- ☐ B) mura...
- ☐ C) ko...uch
- ☐ D) g...ądką

26. Niepoprawne jest wypowiedzenie:

- ☐ A) Wielkie oka w rosole odebrały mi apetyt.
- ☐ B) Przyglądała się swojemu cieniu na ścianie.
- ☐ C) Składał życzenia przyjaciółom.
- ☐ D) Mówił o dobru, którego doświadczył.